

Tampereen elinkeino- alueiden visioraportti

KEHITTÄMISEN LINJAUKSET

Palauteraportti

Kohdennetun yrittäjäkyselyn (13.10.-31.10.2022) palaute

Kaikille avoimen verkkokyselyn (9.3.-11.4.2023) palaute

Lausunnot ja mielipiteet nähtävilläolon yhteydessä

TAMPERE.
FINLAND

Yritysalueiden yleinen kehittäminen

(Y) = Kohdennetun yrittäjäkyselyn (13.10.-31.10.2022) palaute

(A) = Kaikille avoimen verkkokyselyn (9.3.-11.4.2023) palaute

Palautteen sisältö	Vastaus palautteeseen
Palautteen mukaan selkeästi kehittämistä varten rajatut yritysaluekokonaisuudet ovat toivottava asia. (A)	Kehittämisen selkeyttämiseksi visioraportissa on esitetty rajauksina keskeiset yritysaluekokonaisuudet, joita kehitetään joko tuotantovaltaisina, elinkeinorakenteeltaan monipuolistuvina tai kampustyyppisinä alueina.
Palautteessa toivotaan kaupungilta parempaa tiedonkulkua ja avoimuutta yritysalueita kehitettäessä. (A)	Tarve parempaan viestintään on tunnistettu tärkeäksi kehittämiskohteeksi. Erityisesti Hankkion ja Nekalan yritysalueiden osalta visioraportissa on kirjattu tavoitteeksi, että Tampereen kaupunki viestii selväsanaisesti vahvan elinkeinopoliittisen tahtotilansa hälventäen epätietoisuutta alueiden tulevasta suunnasta. Lisäksi yritysalueilla pyritään ylipäänsä soveltamaan osallistavia menetelmiä, mistä tehty visiotyö on yksi esimerkki.
Palautteen mukaan yritykset ja niiden kehityshankkeet tulisi huomioida nykyistä paremmin osana kasvavan Tampereen vetovoimaa. Kaupungin prosessit tulisi saada tasolle, jossa ne tukevat kasvuhaluisten yritysten toiminnan jatkumista Tampereella. Tämä koskee varsinkin monipuolisia harrastusmahdollisuuksia tarjoavia toimijoita, jotka tuottavat kaupunkilaisten arkeen hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä lisääviä vaikutuksia. (Y)	Tarve hankekehityksen sujuvaan edistämiseen on tunnistettu tärkeäksi kehittämiskohteeksi. Visioraportissa on kirjattu tavoitteeksi, että Tampereen kaupunki vahvistaa suunnitteluharkinnan resursointia sekä tekee tarvittaessa täydentävää prosessikehittelyä asettaen toimitilahankkeiden käsittelylle sopivan tavoitetason.

Palautteen sisältö	Vastaus palautteeseen
Palautteen mukaan yritysalueiden kehittämisessä tulisi huomioida laajemmin Tampereen kansainvälisten yritysten toimintaympäristö. Tähän kuuluvat vientiponnistusten tukeminen sekä ulkomaille suuntautuvien logististen yhteyksien selkeyttäminen tehden yhteistyötä esimerkiksi satamakaupunki Porin kanssa. (A)	Palaute välitetään tiedoksi elinkeinopoliitikasta vastaaville Tampereen kaupungin asiantuntijoille. Logistisen saavutettavuuden osalta visioraportissa on kirjattu tavoitteeksi, että Tampereen kaupunki turvaa jatkuvin toimin myös yritysalueiden ulkoista saavutettavuutta mukaan lukien tieverkkoon kohdistuva edunvalvonta.
Palautteen mukaan teollisuusalueet tulisi sijoittaa suurten väylien varteen kauemmas asutuksesta välttämällä raskasta läpiajaja asuinalueilla. Lisäksi tulisi huomioida teollisuuden toiminta-ajat ja ympäristöpäästöt. (A)	Palautteessa kuvattujen tyyppiset, kehätiehen tukeutuvat yritysalueet on varattu ajantasaisessa yleiskaavassa tuotantovaltaisiksi työpaikkojen ja elinkeinon alueiksi, joille ei ohjata raskaasta liikenteestä ja päästöistä häiriintyviä toimintoja, kuten asumista. Visioraportissa tuotannollisina kehitettävien alueiden tavoitteita on edelleen täsmennetty, jotta varmistettaisiin etenkin merkittävien tuotantolaitosten toimintaedellytykset.

Yritysalueiden yleinen kehittäminen

(Y) = Kohdennetun yrittäjäkyselyn (13.10.-31.10.2022) palaute

(A) = Kaikille avoimen verkkokyselyn (9.3.-11.4.2023) palaute

Palautteen sisältö	Vastaus palautteeseen
Palautteen mukaan yritysalueilla tulisi lisätä viherympäristöä; Myllypurossa Natura-alue huomioiden. (A)	Vihertämisen osalta visioraportissa on kirjattu tavoitteeksi, että Tampereen kaupunki investoi viheralueisiin erityisesti lämpösäarekeilmiöstä ja hulevesitulvista kärsivissä tiiviissä yrityskortteleissa. Lisäksi Myllypuron hulevesihaasteita voidaan ratkoa toteuttamalla luontopohjaisia siniviherrakenteita osaksi yritysmäisemää.
Palautteen mukaan yritysalueiden liikennevalvontaa tulisi lisätä. Myllypuronkadulla liikennemäärät ja ylinopeudet ovat kasvaneet, mikä tulisi ratkaista hidasteilla, liikenteenohjauksella tai nopeuskameroilla. (A)	Palaute välitetään tiedoksi alueen liikennesuunnittelusta vastaaville Tampereen kaupungin asiantuntijoille.
Palautteessa esitetään huoli siitä, miten kampusmaisena kehitettävällä Kaupin alueella (K2) tapahtuvat muutokset heijastuvat läheiseen Petsamon omakoti-alueeseen. Mielipiteessä nostetaan esiin varsinkin kaupunkikuvaa, kulttuuriympäristöarvoja sekä liikenne- ja pysäköintijärjestelyjä koskevat kysymykset. (A)	Palaute välitetään tiedoksi alueen asemakaavoituksesta vastaaville Tampereen kaupungin asiantuntijoille. Yleisluontoiset visiotavoitteet sovitetaan tarkemmassa suunnittelussa alueellisiin ominaispiirteisiin, joita ovat esimerkiksi rakennetun ympäristön arvot. Lisäksi Petsamon arvoja turvaa säilyttävä asemakaava.

Palautteen sisältö	Vastaus palautteeseen
Palautteen mukaan Hervantaan on syntymässä korkeatasoisia teollisuustiloja tarvitsevaa liiketoimintaa. Kaupungin tulisi tarttua tällaisiin hankkeisiin ajoissa, ettei yritystoimintaa menetettäisi naapurikuntiin. Lisäksi näkyviltä paikoilta tulisi muutenkin löytää tilaa myös elinkeinomaankäytön kehityshankkeille. (Y)	Hervannan kampus- ja yritysalueen kysymyksiä käsitellään tarkemmin erillisessä visiotyössä, joka on alkanut keväällä 2023. Näkyvien sijaintien osalta visioraportissa on kirjattu tavoitteeksi, että Tampereen kaupunki ohjelmoi keskeisille kaupunkirakenteen vyöhykkeille määrätietoisemmin monipuolista toimitilavarantoa.
Palautteen mukaan yritysaluevisiot karttoineen on toteutettu hienosti, joskin visuaalisuuteen ja konseptien nimeämiseen liittyvän hassuttelun voisi elinkeinoelämälle suunnatussa materiaalissa jättää vähemmälle. (A)	Tampereen kaupunki pyrkii elinkeinotoimijoita arvostavaan viestintään. Yritysaluevisioihin on sisällytetty tietynlaista leikkimielisyyttä, jotta visiot herättäisivät lukijansa tarkastelemaan alueita luovasti uusin silmin. Lisäksi viestinnällisenä pyrkimyksenä on erottaa visiot selvästi varsinaisista oikeusvaikutteisista kaavoista.

Hankkion yritysaluevisio

(Y) = Kohdennetun yrittäjäkyselyn (13.10.-31.10.2022) palaute

(A) = Kaikille avoimen verkkokyselyn (9.3.-11.4.2023) palaute

Palautteen sisältö	Vastaus palautteeseen
Palautteen mukaan aiemmin huomiotta jääneen Hankkion yritysalueen visiointi on myönteinen asia. (Y)	Kiitos palautteesta. Palaute merkitään tiedoksi.
Palautteen mukaan Hankkion visiossa esitetyt ratkaisut ovat kiinteistönomistajan toiveiden mukaiset. (Y)	Kiitos palautteesta. Palaute merkitään tiedoksi.
Palautteen mukaan VT 9 ja Tampere-Jyväskylä-rata muodostavat Hankkion yritysalueen saavutettavuudelle paitsi mahdollisuuden, myös haasteen estevaikutuksensa takia. Tämän vuoksi Yrittäjänkadun jatke sekä Kaukajärven ja Koilliskeskuksen väliset toimivat yhteydet ovat tärkeitä yritystoiminnan menestykselle. Toisaalta vaikuttaa, että liikennesuunnittelu ei ole ollut tähän asti tarpeeksi mukana aluetta visioitaessa. (Y)	Tarve liikennesuunnittelun vahvaan mukanaoloon Hankkion kehittämisessä on tunnistettu ja Tampereen kaupungin liikennejärjestelmäasiantuntijat ovat osallistuneet visiotyöhön. Saavutettavuutta kohentava Yrittäjänkatu on visiossa esitetty priorisoitavaksi katurakennuskohteeksi, jonka kautta linjattavat pyöräily- ja joukkoliikenneyhteydet sujuvoittavat toteutuessaan Kaukajärven ja Koilliskeskuksen välistä liikkumista.
Palautteen mukaan Hankkion visiossa esitetyt ratkaisut tuovat Tampere-Jyväskylä-radan erottamat alueen eri puolet lähemmäs toisiaan. Lisäksi lähijuna ja paranevat joukkoliikennepalvelut ovat myönteinen asia. (Y)	Kiitos palautteesta. Palaute merkitään tiedoksi.

Palautteen sisältö	Vastaus palautteeseen
Palautteen mukaan liikenneturvallisuus tulisi maksimoida visioitavalla vilkkaalla Hankkion yritysalueella. (A)	Liikenneturvallisuuteen liittyen Hankkion visiossa on kirjattu tavoitteeksi, että alueen liikkumisympäristöä parannetaan etenkin ajoneuvoliikenteen verkon osalta huomioiden logistisesti sujuvat liittymäratkaisut. Tavoitteen mukaisella parantamisella on myönteisiä vaikutuksia myös yleiseen liikkuksen turvallisuuteen.
Palautteen mukaan kaupan toiminnan visiointi Sammon valtatie varteen voi olla toimiva lähestyminen. (Y)	Palaute merkitään tiedoksi. Sammon valtatiehen rajautuvalla vyöhykkeellä vision tavoitteena on hallittu elinkeinorakenteen monipuolistaminen kaupalliset ja teolliset edellytykset keskenään tasapainottaen.

Nekalan yritysaluevisio

(Y) = Kohdennetun yrittäjäkyselyn (13.10.-31.10.2022) palaute

(A) = Kaikille avoimen verkkokyselyn (9.3.-11.4.2023) palaute

Palautteen sisältö	Vastaus palautteeseen
Palautteen mukaan Nekalan visiossa on myönteistä vuorovaikutteinen tekemisen tapa. Alueen yrittäjät ja kiinteistönomistajat kutsuttiin mukaan visiointiprosessiin heidän mielipiteitään selvästi kuunnellen. (Y)	Palaute merkitään tiedoksi. Vuorovaikutuksen osalta visioraportissa on kirjattu tavoitteeksi, että jatkossa laadittavat yritysaluevisiot työstetään niin ikään osallistavalla prosessilla yhdessä toimijakentän kanssa.
Palautteen mukaan sijainniltaan erinomaisen Nekalan yritysalueen potentiaalia tulisi hyödyntää entistä rohkeammin ja kokonaisvaltaisemmin visiossa sivutun Telliskiven tyyliin. Nekalan uniikki ympäristö ja rosoinen tunnelma luovat omaleimaista viehätystä, jota ei pysty uudelle alueelle rakentamaan tyhjästä. (Y)	Ränsistyneestä teollisuuskorttelista rennoksi luovaksi keskittymäksi uudistunut Telliskiven alue Tallinnassa tarjoaa oivan vertailukohteen, jonka hyviä käytäntöjä tasapainoisesti soveltamalla on mahdollista elävöittää Nekalan yritysalueita. Telliskiven esimerkkiä on korostettu nostamalla se Nekalan visiossa omaksi otsikoksi.

Palautteen sisältö	Vastaus palautteeseen
Palautteen mukaan Nekalan yritysalueen pääkaduista Kuokkamaantie ja Ahlmantie ovat jääneet visiossa vähemmälle huomiolle. Palautteen jättäjän omistamien kiinteistöjen kehittämisen kannalta olisi tärkeää, että yritysalueita voidaan kehittää elinvoimaisesti kantakaupungin yleiskaavan mahdollistamalla tavalla. (Y)	Nekalan visiokartalla ensivaiheen kehittämiseksi on osoitettu Viinikankatu ja Kuoppamäentie, mihin on viime vuonna jo kohdistunut kehityspainetta. Tästä huolimatta elinkeinotoiminnan jatkuvaa uudistumista voi tapahtua myös Nekalan yritysalueen muissa osissa, jotka on jaettu sijaintinsa perusteella voimaperäisen ja korttelisidonnaisen kehittämisen osa-alueiksi. Lisäksi yleiskaava sallii soveltuksen sekä tonttien uudelleen rakentamiseen tähtäävät asemakaavamuutokset että nykyrakennuskannan käyttötarkoitukselliset.
Palautteen mukaan harrastustoiminta soveltuisi hyvin visioitavan Nekalan yritysalueen läheisyyteen. (Y)	Nekalan visiossa yhdeksi priorisoitavaksi toimialakärjeksi on nostettu aluebrändiä rakentavat, laadukkaisiin puitteisiin hakeutuvat harrastustoiminnot. Lisäksi visiokartalla on osoitettu kestävä liikunnan käytävä, joka yhdistää läheisten Nekalan koulutalon, Sorin Sirkuksen ja Vihiojanpuiston harrastusmahdollisuudet.

Lausunnot ja mielipiteet nähtävilläolon yhteydessä

Kangasalan kaupungin lausunto

Palautteen sisältö	Vastaus palautteeseen
<p>Tampereen elinkeinoalueiden visiotyössä on monipuolisesti kuvattu alueiden nykytilannetta sekä luotu alueille kehittämissiisiot ja -tavoitteet. Tampereen elinkeinoalueet yhdessä naapurikunnissa kehitettävien yritysalueiden kanssa muodostavat seudullisesti ja valtakunnallisesti merkittäviä aluekokonaisuuksia. Kuntien yhteisillä kehittämistoimilla voidaan edelleen vahvistaa elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä ja parantaa seudun houkuttelevuutta uusien yritysten kannalta.</p> <p>Kangasala toteaa Tampereen visiotyön olevan tervetullut avaus keskusteluun Saarenmaan-Ruskon ja Tarastenjärven-Ruutanan alueiden kehittämisessä. Saarenmaan-Ruskon alueen kehittämisen kannalta ratkaisevaa on 2-kehän yhteys, jota Kangasala on sitoutunut omalta osaltaan edistämään. Myös alueen tiivis kytkentä Hervantaan on merkittävää elinkeinojen kehittämisen ja alueen houkuttelevuuden kannalta.</p> <p>Kangasalan kaupunki esittää kaupunkien välisen yhteistyön jatkamista kuntarajan tuntumaan sijoittuvien suunnittelukohteiden sekä seudulliseen viherverkkoon ja elinvoimaan liittyvien teemojen osalta.</p>	<p>Palaute merkitään tiedoksi. Ruskon yritysalueen osalta visioraportissa on esitetty alustava tavoite-ävästys mahdollista tulevaisuuden jatkotyöskentelyä varten. Tässä yhteydessä tavoitteiksi on kirjattu kuntarajat ylittävän elinkeinovyöhykkeen huomiointi sekä 2-kehän kehittäminen seututasoisen liikkuksen ja logistiikan käytävänä. Tampereen kaupunki tekee mielellään yhteistyötä tarkemman visiotyön tullessa ajankohtaiseksi.</p>

Lausunnot ja mielipiteet nähtävilläolon yhteydessä

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto

Palautteen sisältö	Vastaus palautteeseen	Palautteen sisältö	Vastaus palautteeseen
<p>Samanaikaisesti vaiheyleiskaavan kanssa nähtävillä on Elinkeinoalueiden visiotyön luonnosraportti.</p> <p>Raportti on hyvä katsaus taajaman keskeisten yritysalueiden nykytilaan, kehityssuuntaan ja kehitystarpeisiin ja tukee osaltaan yleiskaavoitusta sekä tarkempaa suunnittelua. Kantakaupungin vaiheyleiskaavatyössä ovat tällä kaudella keskiössä ilmastonmuutokseen sopeutuminen, viherympäristö sekä virkistystoiminnot. Elinkeinoalueiden visiotyöraportin valossa kyseisten teemojen tarkastelu tulee tarpeeseen. Virkistysalueiden ja -yhteyksien riittävyys ja laadukkuus asettaa reunaehdoja yritysalueiden laajentumiselle. Yritysalueiden merkittävä tiivistyminen puolestaan edellyttää akuutisti huomion kiinnittämistä hulevesien hallintaan sekä lämpösaarekeliön hillitsemiseen.</p>	<p>Palaute merkitään tiedoksi. Ilmastonmuutokseen sopeutumista ja viherympäristöä koskevat kysymykset on tunnistettu keskeiksi myös yritysalueilla. Tähän liittyen visio-reportissa on kirjattu kehittämistavoitteeksi, että elinkeinomaiseman vihertämiseen panostetaan etenkin lämpösaarekeliöistä ja hulevesitulvista kärsivillä tiiviillä yritysalueilla. Lisäksi yritystonttien laajentamista viherympäristöön pyritään välttämään.</p>	<p>Elinkeinoalueiden visiotyössä on tuotu esiin lupaavalta vaikuttavia näkökulmia kunkin yritysalueen elinvoimaisuuden ja roolin tukemiseksi sekä pohdittu myös yritysalueiden muodostaman kokonaisuuden toiminnallisuutta. Maankäyttö- ja rakennuslain 39 § mukaan yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset. Tulevilla yleiskaavakierroksilla on hyvä pohtia, olisiko yritysalueille tarpeen asettaa täsmentäviä määräyksiä tukemaan kunkin yritysalueen tervettä kehittymistä sekä kokonais kuvassa yhdyskuntarakenteen tasapainoisuutta. Tarkoituksenmukainen keino alueiden käytön ja rakentamisen ohjaamiseen on lainvoimainen kaava, joka pitää sisällään vaikutusten arvioinnin ja osallistamisen prosessit. Kaavoituksen yhteydessä tulisi arvioitavaksi myös riskien arviointi sen suhteen, mikäli visiotyön ajatellut tavoitteet eivät toteutuisikaan.</p>	<p>Palaute merkitään tiedoksi. Yritysalueita koskevien yleiskaavatason kehittämismääräysten ajantasaisuuden arviointi tulee tehtäväksi tulevilla yleiskaavakierroksilla, kun päivitetään kantakaupungin kokonaiskaavaa.</p>

Lausunnot ja mielipiteet nähtävilläolon yhteydessä

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto

Palautteen sisältö	Vastaus palautteeseen	Palautteen sisältö	Vastaus palautteeseen
<p>Visioraportissa on esitetty ns. laajennettua poikkeamista keinona sujuvoittamaan elinkeinoalueiden kehittämistä. ELY-keskus kannustaa kiinnittämään erityistä huomiota menettelyn lakiperusteisiin. Maankäyttö- ja rakennuslain 171 § mukaisesti poikkeaminen ei saa aiheuttaa haittaa kaavan toteuttamiselle. Huomiota tulee kiinnittää myös kaavojen osallisille tuomaan luottamuksen suojaan.</p>	<p>Palaute merkitään tiedoksi. Visioraportissa laajennetun poikkeamisen menettely on esitetty ideatasoisena, tulevaisuudessa mahdollisesti käynnistyvänä menetelmäpilotina. Menettelyn tarkemmassa muotoilussa tullaan kiinnittämään erityistä huomiota palautteessa listattuihin maankäyttö- ja rakennuslain perusteisiin.</p>	<p>ELY-keskus näkee, että elinkeinoelämän tasapainoisesta kehittämisestä on oleellista huolehtia asukasmäärän ja palveluiden saatavuuden rinnalla. ELY-keskus pitää positiivisena, että visiotyössä on myös suunniteltu seurantamittareita asian tiimoilta. Visiotyön tekemistä on hyvä jatkaa aktiivisesti tulevien yleiskaavapäivitysten yhteydessä ja myös yhteistyössä Tampereen seudun muiden kuntien kanssa.</p>	<p>Palaute merkitään tiedoksi. Tampereen kaupunki tekee mielellään yhteistyötä seudun toimijoiden kanssa kehitettävissä ylikuntarajaisia yritysvyöhykkeitä sekä yritysalueiden kehitystrendien ajantasaista seurantaa.</p>
<p>Elinkeinoalueiden visiotyö keskittyy yritysalueisiin itseensä, mikä on toki oleellista. Monet raportissa esiin tuodut ilmiöt ovat kuitenkin sidoksissa myös muualla yhdyskuntarakenteessa tapahtuvaan kehitykseen. Eräs teema, joka on ELY-keskuksen viimeaikaisissa asemakaavoituksen yhteydessä annetuissa kannanotoissa tullut esiin, on purkava uudisrakentaminen. Keskustojen ja raitiotien varren tiivistäminen on lähtökohtaisesti positiivista. Tiivistämisen yhteydessä kuitenkin myös kohtalaisen henkilöintensiivisiä elinkeinoelämän tiloja muutetaan purkavan täydennysrakentamisen myötä asuinkäyttöön. Tämä saattaa esimerkiksi kiihdyttää tuotannollisten alueiden ei-toivottua palveluvaltaistumista tai pitää sisällään muita elinkeinoelämään kohdistuvia vaikutuksia.</p>	<p>Palaute merkitään tiedoksi. Visiotyön näkökulma on korostetusti aluekohtainen ja toimijalähtöinen, mutta työn taustaneistona on hyödynnetty myös Tampereen kaupunkiseudun laajempien yritysvyöhykkeiden tarkasteluja. Ei-toivottavan asumis- ja palveluvaltaistumisen osalta visioraportissa on kirjattu tavoitteeksi, että yleiskaavan yritysaluekokonaisuudet säilytetään nykylaajuudessaan kehittämispaineista huolimatta. Lisäksi keskeisille kaupunkirakenteen vyöhykkeille pyritään ohjelmoimaan aiempaa määrätietoisemmin monipuolistavaa toimilavarantoa sisältäen kiinteistökehitysvetoiset maankäytön uudistushankkeet.</p>		

Lausunnot ja mielipiteet nähtävilläolon yhteydessä

Tampereen polkupyöräilijät ry:n mielipide

Palautteen sisältö	Vastaus palautteeseen
<p>Palautteen mukaan on vaikea hahmottaa visioraportin ohjausvaikutusta suhteessa kestäväen liikkumisen asemaan. Yritysalueita ei tulisi nähdä erillisaarekkeina vaan niitä koskevat työmatkakohteina strategiset tavoitteet kestävästä liikkumisesta, vaikka logistiikan korostaminen voikin olla aluekohtaisesti perusteltua.</p>	<p>Visioraportissa esitetyillä tavoitteilla ei ole varsinaista oikeusvaikutusta, joten niiden edistymisen tapahtuu ennen kaikkea kaupunkiorganisaation yhteisen sitoutumisen välityksellä. Kestäväen liikkumisen tavoitteita on osoitettu lähinnä elinkeinorakenteeltaan monipuolistuville ja kampuustyypisille alueille, mutta myös teollisuusalueilla pyritään tukemaan kestävyttä joukkoliikenteen linjasto- ja pysäkkisuunnittelun keinoin.</p>